

Bombningarna av Stockholm och Strängnäs 1944

Bombningarna av Stockholm och Helsingborg 1944 utfördes av sovjetiska flygplan. Kvällen och natten den 22-23 februari 1944 bombades flera platser i östra Sverige av sovjetiskt flyg. Bomber fälldes bl.a. på Blidö och Svatlöga i norra Stockholmsskärgård, vid Stavnäs och Järla, vid Eriksdal på Södermalm samt i Strängnäs och troligtvis också utanför [Södertälje](#).

Som ett led i påtryckningarna för att få Finland att sluta fred med Sovjetunionen inledde Sovjet vårvintern 1944 en bomboffensiv mot den finländska hemorten. På kvällen den 22 februari startade 220 sovjetiska bombplan ur det strategiska bombflyget från sina baser kring Leningrad med målet Åbo. Man flög ut genom finska viken för att sedan vända norrut och angripa Åbo västerifrån. Mariehamn på Åland var troligtvis reservmål. Man fick avsevärda problem med navigeringen och bombplanen spreds över ett stort område. Utanför Porkala vände ett 20-tal plan åter till baserna. Endast en handfull flygplan nådde Åbo. Ett hundratal plan bombade dock flera platser i sydvästra Finland från Mariehamn till Helsingfors. Åland (liksom Sverige) var vid denna tidpunkt inte mörklagt.

Ett antal plan ur denna raid mot Åbo och Mariehamn flög in över svenskt territorium. Totalt identifierade den svenska luftbevakningen sex företag om minst ett flygplan vardera. Inte fler än tre plan nådde dock in över det svenska fastlandet. Kränkningarna pågick mellan kl 2010 och kl 0040. Den svenska beredskapen på luftförsvaret i Stockholm var låg (man saknade dessutom nattjaktplan och radar) och endast vid ett tillfälle passerade någon av inkräktarna inom skotthåll för ett luftvärnsförband. Detta förband - i Vikdalen i Nacka - missuppfattade dock fällningen av en lysbomb och trodde att det var en nödraket och avvaktade därför med eldöppandet. När misstaget uppdagades (då lysbomben tändes) hade planet flugit förbi och var utom räckhåll. Detta plan fällde också sprängbomber vid Järla och vid Eriksdal. I Eriksdal träffades den där belägna friluftsteatern. En 100 kg bomb träffade scenen, som tillsammans med främre parkett och planket som omgav teatern, fullständigt sopades bort. Kvar blev en krater som mätte 3 meters djup och 5-6 meters diameter. Samtidigt detonerade tre mindre bomber inom femtio

meter från den större bomben. Ett stort antal rutor krossades kring korsningen Ringvägen - Götgatan och på Vetegatan och Gräsgatan men också på andra sidan Skanstullsbron vid Hammarby . En servitris skadades lindrigt av glassplitter och en man slogs ikull av tryckvågen och bröt ena axeln.

Det fälldes också bomber i anslutning till [Södermanlands pansarregemente](#) i [Strängnäs](#). En större sprängbomb träffade 50-60 m från södra kasern och fem mindre sprängbomber, varav en blindgångare, tog i isen norr om regementet. Samtidigt fälldes tre lysbomber varav två inte hann utvecklas innan de tog mark. Den tredje lyste upp hela staden. Senare hittades ytterligare bombnedslag bl.a. på Tosterön. Totalt fälldes 10 spräng- och tre lysbomber i och kring Strängnäs. Två soldater på regementet skadades av splitter.

Mellan kl 2105 och 0030 fälldes ett flertal bomber i norra Stockholms skärgård. De första bomberna som fälldes på svensk mark denna kväll tag mark ca kl 2015 vid Stavsnäs i innerskärgården. Detta var troligtvis samma plan som 2040 upptäcktes kretsade över Strängnäs och som 12 minuter senare påbörjade fällningen där.

Bombskärvor med [kyrilliska](#) bokstäver identifierade bombningarna som Sovjetiska.

De sovjetiska bombfällningarna över östra Sverige 22-23 februari 1944 var resultatet av ett misslyckat sovjetiskt försök att med bombflyg tvinga Finland ur kriget. Hela genomförandet av denna bomboffensiv visade på personella och materiella brister hos det sovjetiska strategiska bombflyget. Väderomslag ledde till att formationerna som skulle bomba Åbo orienterade fel. Några av dessa felnavigerare som denna natt irrade kring hela sydöstra Finland, kom ända till Sverige där bomblasterna fälldes. Bombfällningarna över Sverige var med andra ord med största sannolikhet ett misstag på grund av felnavigering.

Stockholm bombas! Sovjetunionen och den svenska beredskapen i februari 1944, av Åkesson, Tommy. I "Militärhistorisk tidskrift 2003". (Sthlm 2003)

Stockholm bombas! av Åkesson, Tommy. I "Andra världskriget. En uppslagsbok om bakgrund, förlopp och efterspel". (Malmö 2004)